

בעזה"ש"ת

דברי תורה

מאת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנאמרו

בסעודת רעוא דרעוין

פרשת וירא

* * *

בסעודת ברית מילה

של נכד כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שנת תשע"א לפ"ק

יוצא לאור ע"י

מכון מעדני מלך וויען

גליון תרכ"ה

להשיג אצל
מכון מעדני מלך וויען

185 Wilson St.
Brooklyn N.Y. 11211
718.388.1751.#117

דברי תורה

בסעודה שלישית פרישת וירא תשע"א לפ"ק

אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן
(יח-יג). וכחצ צאור החיים הק' טעם
שחזר ה' לומר ההצטחה, לכל יחשוב
אברהם כי לצד הקפדת ה' על שרה
ישוב ה' מדברו הטוב אשר דיבר
אליו, לזה אמר אליו כי הצטחתו
ישמור, כעת חיה ולשרה בן ע"כ.

וגראדה להוסיף צביאור הדברים,
דהנה צמנות שמיטה נאמר,
וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית,
הן לא נורע ולא נאסף את תבואתנו,
והייתי את צרכתי לכם בשנה השישית
ועשת את התבואה לשלש השנים (ויקרא
כה-ב). וכחצ צספה"ק נועם אלימלך
צסם אחיו החסיד המפורסם, דיש
לדקדק שהמורה יצאת צכאן מדרכה,
שדרך הקרא לכחצ איזה יתור לשון
צפסוק אפילו אות אחד ועל ידי זה
מתורץ כמה קושיות, אצל הקושיא לא
נכתב צעצמה צתורה, וכאן נכתב
הקושיא צתורה, וטוב היה שלא לומר
כי אם ותייתי את צרכתי, וממילא לא
יקשה שום אדם לומר מה נאכל.

וד' פקד את שרה כאשר אמר, ויעש
ה' לשרה כאשר דבר (כא-א).
וצרש"י דקדק על כפל הלשון, וגם על
שינוי הלשון, שמתחלה הזכיר אמירה
לשון רכה, ושוב הזכיר דיבור לשון
קשה. – ותאמר שרה לחוק עשה לי
אלקים, כל השומע יחזק לי. ותאמר
מי מלל לאברהם הניקה צנים שרה,
כי ילדתי בן לזקוניו (כא-ו). ויש להצין
למה אמרה 'לחוק' עשה לי אלקים,
ולא הזכירה לשון שמחה וחדוה. ועוד
כי 'אלקים' הוא מדת הדין, ויותר
יוצק צישועת ה' הו"ה מדת החסד.
וגם מהו הכוונה צאמירתה מי מלל
לאברהם וגו'. וחז"ל דרשו כי ילדתי בן
לזקוניו, שהיה זיו איקונין שלו דומה
לו (צ"ר ג-ו).

וגראדה דהנה צריש הפרשה נאמר,
ותחזק שרה צקרצה לאמור,
אחרי צלותי היתה לי עדנה ואדוני
זקן, ויאמר ה' אל אברהם למה זה
לחזק שרה לאמר האף אמנם אלד
ואני זקנת, היפלא מה' דבר, למועד

להמציא לו מדי יום ציומו מה שהוא צריך צאותה שעה, לפי העת והזמן והאורך, והכל מסודר בדרך ישר. אבל כאשר 'המה בקשו', שאין סמוכים ובטוחים זה', אלא המה מבקשים בעצמם, והמה שואלים מה נאכל וכו', ומאין יבא עזרי וכו', אז נפקק השפע שעה ה' להאדם ישר, ומאז צריכין 'חשבונות רבים', אם להזמין עדיין להאדם מה שצריך, ואיך יבא לו נגור של שפע, כי צמה שהמה בקשו, הפסיקו הנגור שהיתה מוכנת להאדם מתחלת צריאתו. (עיין שמן ראש ח"י פ' אר"א כו.).

ובבזו כן היתה צפקודת שרה, ה' גור מראש להעמיד את הכלל ישראל מאברהם ושרה, אך חכמתו גזרה שזה תהיה רק צימי זקנתם, והיתה מוכנת הישועה ימים רבים מקדם, אלא שהקצ"ה מתאוה לתפלתן של נדיקים (יבמות סד.), ולכן איחר זמן לידתם. אמנם כאשר נחקה שרה בקרבה, אחרי צלותי היתה לי עדנה ואדוני זקן, פסקה השפע ההוא, כי בהרהור אחרי דרכי ה' מפסיקין השפע. והוצרך ה' לנאות את צרכתו מחדש, למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן.

ובזה יש לבאר גם להלן צפרשתנו, שאחר מעשה העקידה אמר ה' לאברהם, יען אשר עשית את

ובתב שהש"ת צ"ה כשצרה את העולם השפיע מטובו צינורות מושכים שפע לצרכי בני אדם, ודרך השפע שלא להפסיק כלל, אלא כשהאדם נופל ממדרגתו ואין לו בטחון בצורה צ"ה המשגיח אמימי הזן ומפרנס צריות צלי הפסק כלל, אז עושה האדם ההוא במחשבתו ההיא אשר לא מטוהר פגם חלילה בעולמות עליונים, ומתישין כח פמליא של מעלה ר"ל (עיין אי"ר א-לג. וצוה"ק צא לצ:), ואז נפקק השפע חלילה, וצריך השי"ת צ"ה לנאות מחדש השפע שתלך כמו מתחילת הצריאה. וזה הוא וכי תאמרו כו', שהתורה מלמדת לאדם דרכי השם שיהיה שלם בצטחונו על אלקיו ולא יאמר כלל מה יאכל, כי כאשר חלילה יפול מן הצטחון לחשוב מה יאכל, הוא עושה פגם חלילה בהשפע ואטרתו כלפי שמיא לנאות מחדש. וכי תאמרו פי' כאשר תאמרו כך, אז תטריחו אותי וצויתי כו', אלא לא תתנהגו כך, ותצטחו זה' בכל לצבכם, ואז תלך השפע צלי הפסק כלל תמיד לא יחסר כל זה ודפ"ח.

ובמקום אחר ציארנו דזהו שאמר הכתוב (קהלת ז-כט) אשר עשה האלקים את האדם ישר, והמה בקשו חשבונות רבים. והיינו כי צשעת הצריאה עשה את האדם ישר, הסליל ה' להאדם כל אורך הדרך שהוא נמלא עלי אדמות, וצורך ה' יום יום,

הנני כופל צוה הצטמת, כי צרך
אצרכך והרצה ארצה את זרעך וגו'.

והנה כבר ביארנו (שם) דלכאורה יש
להצין, דכיון שסוף כל סוף
גם אחר שהרהר על מדות ה', ונפסק
השפע הראשונה, הקצ"ה הוא רב
חסד, ואיתי את צרכתי, הוא מנזה
צרכתו מחדש, אם כן לא הפסיד כלל
במה ששאל מה נאכל בשנה השביעית,
שהרי הקצ"ה ממשיך גם אחר זה
נור חדש לצרכתו. אבל האמת הוא
שלא הרי זה כהרי זה, השפע
הראשונה מונחת בטבע העולם
מתולדתו, והוא חסד מופלג שאין צו
שיעור וערך, ואין עליו קיטרוג. מה
שאינן כן כשנפסק שפע זה, וה' צריך
לנוות צרכתו שנית, יתכן שיש כבר
הגבלות שונות בהצרכה, ויתכן שיתעכב
הצרכה מחמת קיטרוג, ואינו דומה
כלל להחסד שהיה מוכן כבר מתחלה
שהוא נלמי.

בקה לדוגמא מנות שמיטה, אשר
אחר הציווי שבשנה השביעית
תהא שבת לה', שדך לא תזרע וגו',
מסיימת הפרשה בצרכה, ונתנה הארץ
פריה ואכלתם לשובע, וישבתם לצטח
עליה (כה-יט). וברש"י שלא תדאגו
משנת צורת, ואף צחוך המעים תהא
צו צרכה ע"ש. והיינו שהצטיח הכתוב,
שיזוה ה' צרכתו אשר גם צדצר
מועט שיהא לו תמצא צו צרכת

הדבר הזה, ולא חשכת את צנך את
יחידך, כי צנך אצרכך והרצה ארצה
את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר
על שפת הים וגו' (כז-טו). ולכאורה
צצרכה זו הוצטח כבר מה' שנים
רבות מקודם, צצרית צית הצתרים,
שאמר לו הצט נא השמימה וספור
הכוכבים אם תוכל לספור אותם,
ויאמר לו כה יהיה זרעך (טו-ה). וגם
אמר לו, ושמתי את זרעך כעפר
הארץ, אשר אם יוכל איש למנות את
עפר הארץ, גם זרעך ימנה (יג-טו).
ואם כן מה נמחדש כעת. וכבר העיר
צוה צרמז"ן (שם כז-טו).

ולפי מה שנתבאר יש לומר, דאיתא
ברש"י (כז-צ) שאמר אצרהם
לה', אפרש לפניך את שיחתי, אתמול
אמרת לי כי צינחק יקרא לך זרע
(כא-צ), וחזרת ואמרת קח נא את צנך
(כא-צ) וכו' (צ"ר נו-ח) ע"ש. וכמו כן
מבואר ברש"י (כז-יט) שהיה אצרהם
מהרהר ואומר, אילו היה צני שחוט,
כבר היה הולך צלי צנים, היה לי
להשיאו אשה וכו' (צ"ר נו-ג) ע"ש.
ואם כן צמעשה העקידה עלה הרהור
צלצו של אצרהם, שלא תתקיים עוד
הצטחת הזרע שהצטיח לו ה'.
וצמחשצה זו נפסקה צאמת השפע
ההוא שהיתה מוכנת מתחלה. אמנם
יען אשר עשית את הדבר הזה, מה
שאני צויתי לך לשחטו, וצברהור זו
עוד נתגדל הנסיון ציתר שאת, לכן

כח-ו) ינו ה' אתך את הצרכה
באסמין ע"ש.

וַיֵּץ היו מרויחין צעזודת השדה
המרובים, שהיה עובד צשנה
השישית כמו כל השנים, וצרכת ה'
תהיה זו, להסתפק מתצואה של שנה
אחת על שלש שנים. אבל כאשר נאמר
מה נאכל צשנה השביעית, אז ועשת
את התצואה לשלש השנים, תנמיח
השדה תצואה מרובה של שלש שנים,
וצויעת אפים צשנה השישית, שלשה
פעמים יותר משאר השנים, תאכלו את
התצואה. — וכן הוא בכל דבר צחי
האדם, יש שפע מוכן לכל אדם צלי
תכלית וגבול, כאשר הולך בדרכי
התורה, וסמוך לצו צטוח צה', ומקיים
השלך על ה' יהבך. אבל כאשר רצות
מחשבות צלצ איש, הוא שואל שאלות
וקושיות על הנהגת ה', ואינו ממתין
עד שיראה צרכת ה' מאליו, אז צאמת
הוא צריך לצרכה חדשה, אשר אין זה
דומה צבר להצרכה שהיה מוכן לפניו
מתחלה.

ובבזו כן יש לומר צפקודת שרה,
שאחר שצחקה והרהרה,
והולרכה להצברך שנית, לא היתה זאת
צבר כפי השפע שהיתה מוכנת
מתחלה. והוא דלכאורה יש לדקדק על
שינוי הלשוך, שהמלאכים אמרו מתחלה,
שוב אשוב אליך כעת חיה והנה צן
לשרה 'אשתך' (י"ח-ו). ואחר שצחקה

שביעה, אוכל קמעא ומתצרך צמעיו.
וגם הצטיח הקצ"ה צרכה של מנוחה
ושלוות הנפש, שאין לו דאגה עזור
מזוגו, הקצ"ה יסיר ממנו כל פחד
ודאגה מהעמיד, שהיא צרכה נשגבה.
ועל זה מקיים, וכי תאמרו מה נאכל
צשנה השביעית, אז שפע האמור לעיל
נפקת, אם אתה מהרהר מה נאכל,
אז נפסק צבר ההצטחה של וישבתם
לצטת, ואין עוד צרכה של מתצרך
צמעיו, אלא וצויתי את צרכתי לכס
צשנה השישית ועשת את התצואה
לשלש השנים, אבל הצרכות האמורות
לפני זה, צבר לא יהיה לכס.

ודייצו שאם לא היו שואלין שאלות,
אז כמה דרכים למקום
להמציא המזון, הן צצרכה של אוכל
קמעא ומתצרך צמעיו, שמצינו כיצא
צו צלחם הפנים, כל כהן שמגיעו
כוית, יש אוכל ושצע יש שצע ומותיר
(יומא לט.). וציציאתם ממזרים טעמו
מהעוגות שהוציאו ממזרים טעם מן
עד ששה עשר צאייר שנפל המן
(קידושין לח.), והיינו שהיה מתצרך
צמעים. או על דרך שמצינו צגמרא
(תענית כד.) צאלעזר איש צירתא, דצן
חיטי צחד וזוי ושדייה צאלכצא [אוצר
חטים], ונתמלא כל האוצר חטים
מאליו ע"ש. וכמו שאמרו (שם ח:)
הנכנס למוד את גרנו, אומר יהי רצון
מלפניך ה' אלקינו שתשלח צרכה
צמעשה ידינו וכו', שנאמר (דברים

מוכנת מתחלה, אם כי נזהר' את צרכתו שנית, מכל מקום זה צאה כבר עם הקישויים של לינות ושיחה צפי הצריות צפחיתות. וזהו שאמר הכתוב, וה' פקד את שרה כאשר 'אמר', היינו הפקידה לטובה מתחלה, שחפקד שרה צורע, וזה היה צמדת החסד באמירה רכה, ושוב נפקדה פקידה זאת צמה שנחקה שרה והרהרה צישועת ה'. אמנם אחר זה, ויעש ה' לשרה, תיקן זאת ה' שנית לעשות כאשר 'דבר', שהאמירה השניה הייתה כבר צדיצור קשה. שמתחלה נאמר והנה צן לשרה 'אשתך', ושוב ציצר ציצור קשה ולשרה צן, שיהיו מרננים אחריה ליצני הדור, שמאצימלך נתעברה שרה, וכדי שלא תהיה ציון לאצרהס, הוצרך ה' לציייר קלסתר פניו של יצחק דומה לאצרהס. [שוב הראוני צשיר מעון צפרשתנו, שכתב על דרך זה].

ואבור הכתוב, ותאמר שרה 'אחוק', עבור האחוק שנחקתי, אחרי צלותי הייתה לי עדנה, עשה לי אלקים, נענשתי צמדת הדין. ומהו העונש, ש'כל השומע יצחק לי', שלצני הדור נוחקים ממנו. מקצתם אומרים, לא ילדה שרה, אסופי הציאה מן השוק (צבא מציעה פו.), ומקצתם אומרים מאצימלך נתעברה שרה, ואין זה צן לאצרהס. ואמרה שוב, הלא כולם מרננים שאין זה צן לאצרהס, ומי מלל, מי יוכל לומר ולצבר האמת,

נאמר, למועד אשוב אליך כעת חיה, ולשרה צן (יח-יד), ולא נאמר 'אשתך'.

וכתב צקפר שערי שמחה צציאורו, על פי מה שכתב צרש"י, ואלה תולדות יצחק צן אצרהס, אצרהס הוליד את יצחק (כה-ט), שהיו ליצני הדור אומרים מאצימלך נתעברה שרה, שהרי כמה שנים שהתה עם אצרהס ולא נתעברה הימנו, מה עשה הקצ"ה, צר קלסתר פניו של יצחק דומה לאצרהס, והעידו הכל אצרהס הוליד את יצחק, וזהו שכתב כאן יצחק צן אצרהס, שהרי עדות יש שאצרהס הוליד את יצחק ע"כ.

וייש' לומר דדבר זה שלצני הדור יחשדוה, זה צאה לשרה כעונש מדה כנגד מדה צגלל שנחקה, דכמו שהיא לא האמינה לדברי המלאך, ומתמה צעצמה אחרי צלותי הייתה לי עדנה ואדוני זקן, שהוא חוץ לטבע ששני זקנים ילדו, כן גם העולם לא האמינו לה שהולידה מאצרהס, ואמרו מאצימלך נתעברה שרה, ולא מאדונה הזקן. ולכן מתחלת הצשורה נאמר, והנה צן לשרה 'אשתך', שהצן יהיה קרוי על שמך שנולד מאשת אצרהס. אבל לאחר שנחקה, אמר ה' רק 'ולשרה צן', אבל לא יאמרו מפני שהיא אשתך ע"כ.

ואם כן גם צשרה אמנו אחר שהרהרה על השפע שהיתה

(שם) דבועל ארמיית קנאין פוגעין צו, ויש להצין מאי שנא משאר עבירות החמורות ממנו, שלא אמרו כן. והענין הוא, דככל עבירות כיון שלא נתחייב מימיה על אותה העבירה, מדינא אין לנו להמיתו, דלמא נפקא מיניה צנין דמעלי. ואפילו בהריגת המצרי כתיב במשה, וירא כי אין איש ויך את המצרי (שמות ז-יג), וצ'רש"י שראה ברוח הקודש שאין איש עומד להמגייר מזרעו לעולם, דאי לאו הכי לא היה הורגו, ומכל שכן בישראל שעובר עבירה לשעה. אבל דבועל ארמיית, שלא יהיה לו ער בחכמים ועונה בתלמידים, ולא מגיש מנחה לה', אם כן לא תפיק מיניה צנין דמעלי, לכן מותר להורגו ע"כ. ולכן אמר שם הכתוב, 'וירא' פנחס צן אלעזר צן אהרן הכהן, ויקם מתוך העדה ויקח רומח צידו (במדבר כה-ו). והיינו שהתצונן וראה צדורותיו אחריו, שלא יהיה לו צנין דמעלי, לכן ויקח רומח צידו.

וביערתה ממה שנתעלה יחזק לעולה תמימה, וזקן ויושב צישיבה (יומא כה.). ולא עוד אלא שנמשכה גם להתולדות של יחזק, שהוליד את יעקב עמוד התורה, איש תם יושב אהלים (כה-טו), ונשאר לו ער בחכמים ועונה בתלמידים, מזה נתגלה שלא מאצימלך נתעברה, ולא נגע אליה, כי בצעילת ארמי ליכא זרעא מעליה. וזהו שאמר

לאברהם הניקה צנים שרה', שצן זה הוא לאברהם, אין זה, כי אם במה שילדתי צן לזקוניו, שזיו איקונין שלו דומה לאציו אברהם. ודבר זה לא מכיר אלא מי שרואה אותו, אבל כל 'השומע' יחזק לי, מי שאינו רואה אלא שומע שילדתי, הוא מנחזק שמאצימלך נתעברה שרה. [ועיין עוד בחתם סופר ריש פרשת חיי (עו: ד"ה ויהיו), צ'ס ספר פענח רזא. וצ'דרשות חתם סופר (דרוש לפ' תצא שמצ).]

ובמודרש רצה (סג-ח) אמרו, ואלה תולדות יחזק צן אברהם, (משלי כג-ד) גיל יגיל אצי צדיק, ויולד חכם ישמח צו, גילה אחר גילה, בזמן שהצדיק נולד וכו' ע"ש. ונראה כי ליצני הדור היו מרננים מאצימלך נתעברה שרה, אמנס דבר זה נתצבר לאחר זמן גם באופן אחר, כי אמרו חז"ל (סנהדרין פג.) על מה שאמר הכתוב (מלאכי ז-יא) צגדה יהודה וגו', ובעל צת אל נכר, זה הצא על ארמיית, וכתיב בתריה, יכרת ה' לאיש אשר יעשנה ער ועונה מאהלי יעקב, ומגיש מנחה לה' צבאות, לא יהיה לו ער בחכמים ועונה בתלמידים, אם כהן הוא, לא יהיה לו צן מגיש מנחה לה' ע"ש.

ובתורת משה (פ' פנחס קכ:) כתב, דבזה יוצן מה שאמרו חז"ל

קו-ח) עכל"ק. וזהו חיזוק ועידוד לציית ישראל, כי תשועת ה' כהרף עין, גם צלי מצוא צדרכי הטבע. וכל היצירה של הכלל ישראל הזמין ה' באופן כזה, שתהיה אחר היאוש צדרכי הטבע, עד שהיתה השגת הישועה כחוק צעיני גדולים וטובים כשרה אמנו. ואין לנו אלא לבקש רחמים ותחנונים מאדון כל, ולא להרהר על הרעה. וכדאי להתבונן בלשון הספורנו בפרשתנו (יח-יג), וז"ל כי אמנם להשיב הבחורות אחר הזקנה הרי הוא כחייית המתים, שלא תהיה זולתי במצות הא-ל פרטית, או 'בתפלה משגת חן מאתו' עכ"ל.

וזדוה שאמרה שרה, נחוק עשה לי אלקים, לחשוב לנחוק שעוד תצוא ישועה כזו, שאחרי צלותי היתה לי עדנה. והסיבה שנסתבצ לי זאת מן השמים, כדי שכל השומע יצחק לי, לעתיד בכל הדורות, באיזה מצב שהאדם יעמוד, יקח מוסר השכל מלידת עם ישראל שבאה אחר היאוש, ויוכל להיות שמח בישועת ה' שתצא.

וע"ז זה אומר לנו הנביא, הביטו אל אצרהם אציקם, ואל שרה תחוללכם, כי אחד קראתיו ואצרכו ואצרכו, כי נחם ה' ציון נחם כל חרבותיה וגו' (ישעיה נא-ג). והיינו שכאשר תצא זמן של יאוש בחשכות הגלות, שנסתם כל חזון, אז הביטו אל אצרהם אציקם ושרה אמנם, אשר

הכתוב, חלה תולדות יצחק בן אצרהם, מהתולדות של יצחק התגלה, שאצרהם הוליד את יצחק, ולא מאציקמך נתעברה שרה. הן מעיקר תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים של יצחק, והן מתולדותיו אחריו יעקב ושצטי י-ה, יש הכרח שאצרהם הוליד את יצחק. ועל זה מסמין המדרש הכתוב, גיל יגיל אצי צדיק, שמתחלה כשנולד הצדיק יצחק, לא היתה הגילה בשלימות, כי היו מרננים מאציקמך נתעברה שרה, ודלמא לאו אציו הוא. אמנם ויולד חכם, כאשר הבן נתעלה לחכם, וגם הוא מוליד חכם, אז ישמח בו, שנתמלא הגילה והשמחה, וזהו גילה אחר גילה, שמתמלא מה שהיה חסר עוד מהגילה ראשונה. — וזהו שאמרה שרה, נחוק עשה לי אלקים, שנתן לי בן לעת זקנתי, ואם כי לפי שעה אין השמחה בשלימות, כי יש מרננים. אבל לעתיד כל 'השומע' מה שנתגדל מהבן הזה, אז 'יצחק לי', תתמלא השמחה למפרע, שמאצרהם נתעברה שרה.

והנה בחתם סופר (סד.) כתב, שהודיענו הכתוב שצמחשצה ובקרה היתה הדבר כחוק ולאחר יאוש, והוא סימן לצנייה, כי אחר היאוש הגמור, צעתה יחוש ה' לגאלינו, רני עקרה לא ילדה, פנחי רנה וזהלי לא חלה (ישעיה נד-ה), כי חלה גם ילדה ציון את צנייה (שם

משיח נלקחו צמחה דידן אמן. [ושו
 הראוני צד"ק שם שכתב ו"ל, פירש
 אבי אדוני ז"ל, צעצור כי צומן שנואשו
 שניהם מהיות להם צן לעת זקנתם,
 אז פקדמים ונתתי להם צן, כן ישראל
 אחר שיאריך גלותם מאד עד שיהיו
 נושאים מן הגאולה, אז יפקדם הא-ל-
 יוציאם מן הגלות עכ"ל.]

'אחד' קראתיו, שנולדו בטבע להשאר
 יחידי, גלמוד צודד צלי צנים, ואצרכהו
 וארצהו, הרי נוכחתם לדעת כי לידת
 עם ישראל הוא אחר היאוש, כן יצוא
 יום אשר נחם ה' את ציון, וישם
 מדברה כעדן וערבתה כגן ה', וששון
 ושמחה ימלא צה, תודה וקול זמרה,
 ומתוך שמחה ודיעות נוכה לקבל פני

בסעודת ברית מילה של נכדי היקר אהרן נ"י
 בן בני הרה"ג רבי יהושע שליט"א
 יום ה' פרשת חיי שרה תשע"א לפ"ק

ויום אחד, ואיך יולדק מה שאמר
 המלאך, כשתגיע חמה לשריטה זו
 בשנה האחרת תלד. — וצחתם סופר
 (פ' וירא סד.) הקשה עוד יותר, וכתב
 ע"ג לידוע שנות החמה יתירה על
 שנות הלבנה עשרה ימים, ומעשה זו
 היה צפסת, ואם כן לשנה אחרת
 כשתגיע חמה לכאן הלא מאוחר עשרה
 ימים, והוא אחר פסת, ואנן קיימא לן
 צפסת נולד יחזק ע"ש.

וצראה להנה צספר דרך פקודיך
 (מ"ע צ' אות כ"ח) כתב,
 בהרבה מקומות יש מדקדקים לעשות
 גם כן סעודה ציום השלישי למילה, ויש
 לזה סמך מסעודת אצרהם אצינו
 למלאכים, שציום השלישי למילתו היה
 כידוע (צבא מצינא פו:) ע"כ. ומקור
 הדבר צספר מטה משה (אות ט) שכתב,

ותהדר ותלד שרה לאצרהם צן לזקוניו
 למועד אשר דבר אותו אלקים
 (צראשית כא-ג). וצרש"י כשאמר לו
 למועד אשוב אליך (ית-יד), שרט לו
 שריטה צכותל ואמר לו, כשתגיע חמה
 לשריטה זו בשנה האחרת, תלד
 (תנחומא יג) ע"כ. ולכאורה יש להצין,
 דהא מצואר צמדרש רצה (צראשית
 מח-ג) לשי ועשי עוגות (ית-ו), הדא
 אמרת פרס הפסת הוי ע"כ. וכתב
 ציפה תואר, הרא"ם גרס ערב פסת
 היה. ולקמן צמדרש (ג-ג) שציום ט"ו
 צנים נהפכה סדום. ולפי זה צאו
 המלאכים גם כן צט"ו. ויש לפרש על
 פי זה פרס הפסת מלשון פלגא, כי
 ציום י"ד אחר חנות מתחיל איסור
 חמץ ע"כ. והנה יחזק נולד צפסת
 (ראש השנה יא.), וצמדרש תנחומא (וירא
 יז) צליל פסת ע"ש. אם כן נולד לשנה

ובטומאת זבה מצינו שכשהוחזקה לראות שלשה ימים היו זבה גדולה, וכמו שגאמר (ויקרא טו-כה) ואשה כי יוזב וזב דמה ימים רבים וגו', וברש"י שלשה ימים ע"ש. ואם כן מכל שכן בקדושה מדה טובה מרובה, שכשהוחזק הקדושה על האדם שלשה ימים שעושה רושם רב. ואם כן אחר שנכנס לברית, והוא שרוי בקדושה זו תלפת יומין, אז נתבסס ונתחזק קדושת המילה בהאדם, ואז נגמר ימי ההשרשה שהוא שלשה ימים, ונשלם שלימות קדושת המילה, ולכן עושין גם כן שמחה. הן ביום המילה בתחילת כניסתו לברית, והן ביום השלישי שאז נשלם הארת קדושת הברית. — וסעודה זו נרמז גם כן בכתוב, ויעש אברהם משחה גדול ביום הגמל את יצחק (בראשית כא-ט). ובתוס' (שבת קל.) ביום ה"ג מל את יצחק, דהיינו ביום השמיני כמנין ה"ג ע"כ. (ומקורו בפרקי דרבי אליעזר פרק כט.) ויש בזה רמז גם לסעודת שלישי למילה, ביום ה'ג מל, היינו יום השלישי למילה.

והגב מצואר בירושלמי (מועד קטן ג-א) נולד בן זכר צמטפחה נתרפא כל המטפחה. וכתב בשו"ת מהרש"ל (סוף סימן ע) דהכנסתו לברית היא לידתו, דהא גר צמילה אמרינן (יצמות כג.) כקטן שנולד דמי ע"כ. וכן כתב בדרושים ואגדות חתם סופר (קעו. ד"ה לתוך) דלא נגמר לידת

מורי הר"ש [המהרש"ל] אמר, שיותר גדול הוא סעודה של מצוה של שלישי למילה מיום המילה עצמה, שהרי שלישי למילה נאמר זה סעודה להדיא גבי אברהם, ויום המילה עצמה נדרש גבי יצחק רק הגמל (כא-ח), וכן שמע מחמיו הרב קלונימוס ע"כ. ויש להבין מהו הענין בסעודת שלישי למילה.

וגראדה דאיתא בגמרא (שבת קל.) כל מצוה שקבלו עליהם בשמחה כגון מילה דכתיב (תהלים קיט-קסב) שש אנכי על אמתך וגו', עדיין עושין אותה בשמחה [שעושין משתה] ע"כ. ובאמת כמה מנות חשובות מקיימין ישראל ואין עושין עליה סעודה של שמחה. אמנם מילה הוא השורש של כניסת הילד לבריתו עם ה', וכל קדושת האדם לעמיד תלויה בזה, הן בהשגת התורה, כדאיתא בדעת זקנים לבעלי תוס' (ריש פרשת משפטים), והן בקדושת הברית, ברשימו קדישא שם הוי"ה (תיקוני זוה"ק תיקון ע' קלא.) ושם שד"י (זוה"ק ח"א נה:) על גופו, והן בכח המסירת נפש בכל ימי חייו, אשר עליך הורגנו כל היום (תהלים מד-כג) זו מילה. והלמלה מצוה זו אין חשיבות ללידת האדם בכלל, לחיות חיים צלי הארה בתורה ועבודה וכו', על כן במצוה זו נשלמת מעלת בריאת האדם, ולכן עושין אותה בשמחה.

והגב אמרו תו"ל (בבא מציעא קו:) דבתלת זימני הוי חזקה ע"ש.

ילדים, כי בני פנינה לא נהגו כשורה, ולא היו נחשבים צעיני חנה לילדים. וזהו 'ויהי לפנינה ילדים', לפי דעתה של פנינה היו חלה נחשבים לילדים, אבל 'ולחנה אין ילדים', הילדים של פנינה לא נחשבו צעיני לילדים, כי לא הלכו בדרכי המוסר ויראת ה'. והתפללה חנה לה' שיתן לה בנים יראי ה' ואוהבי תורתו, ולא יהיו כמו ילדי פנינה ע"כ. (הוצא משמו בספר מורת בר נש את שסצ). וכמו כן בשרה אמנו, בן ערל שלא יוכל להשיג עומק התורה ולא יתעלה בקדושה, לא נחשב צעיני לבן, ורק אחר שיכנס בצריתו של אברהם, ויהא נשרש בקדושה זו, אשר שעה זו תהיה כשתגיע חמה לשנה האחרת לשריטה זו, אז 'ולשרה בן', נחשב יחזק למעלת בן אצל שרה. - ולכן אין הכלל ישראל עושין שום שמחה וסעודה ביום לידת הבן, אלא ביום מילתו, כי רק אז נשלם מעלת לידתו.

יתן ה' שיזכו אבותיו להכניסו גם להלכה לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך נחת והרחצה, ומוכה יחד לרוות ממנו רצ נחת דקדושה, עדי מוכה בזכות מצות מילה, ואת בדם צריתך שלחתי אפיריך, ציאת בן דוד צ"א.

האדם עד יום השמיני, שעל ידי המילה נעשה אדם שלם ע"כ. (ועיין אונטרס חתם סופר פ' בראשית אות רעו). והיינו כי מהו מעלת האדם ביום הולדו, אם לא נתקדש במצות מילה, שבו שורש כל קדושת האדם. ואם כן הגם שבמציאות נולד האדם בעת שיצא לאויר העולם, זהו לידת החומר, אבל לידתו האמיתית הוא ביום המילה, ונשלמה שורש קדושת המילה ביום השלישי למילתו.

ובצרתה כאשר שרט המלאך שריטה בהכותל ביום ערב פסח, ולשנה אחרת נולד יחזק בצפסח, הרי גמר יום השלישי למילה, מכיון שס"ה ימים מומן ששרט המלאך השריטה, כי נולד יחזק לשנ"ה ימים צליל פסח, ושבו יש עוד עשרה ימים עד תום שלישי למילה, ואז הוא צאמת זמן לידתו האמיתית, שנשרש בו קדושת המילה. וזהו למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן, כשתגיע חמה לשריטה זו בשנה האחרת, היינו בקיום יום שלישי למילה, אז תהיה בן לשרה.

והוא על דרך מה שפירש החתם סופר, מה שנאמר (שמואל א ב-ג) ויהי לפנינה ילדים ולחנה אין

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' חיים ברוך בראדי הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
באירוסיו בנו החתן אברהם נ"י - משב"ק
למזל טוב

נתנדב ע"י ידידינו
הרה"ג ר' שמשון ראאב שליט"א
לרגל השמחה השרויה במעונו
בהולדת נכד אצל חתנו
הר"ר לייב ווייסמאן נ"ו למזל טוב

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' ישראל מרדכי וועקסלער הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בנישואי בתו הכלה תח' למז"מ

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' ישראל שטערן הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בנישואי בנו החתן דוד נ"י למז"מ

נתנדב ע"י ידידינו
מוה"ר ר' משה יוסף גלויבער הי"ו
לרגל השמחה השרויה במעונו
בהיכנסם בנו הב' דוד נ"י לעול התורה והמצות

הרוצה לנדב להוצאת הגליון יפנה
להר"ר יואל ברא"ש פייערווערקער הי"ו

718.387.5770